

Το άθλημα της πίστεως (Κυριακή των Προπατόρων)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Στο απολυτίκιο της εορτής των Αγίων Προπατόρων αναφέρεται ότι «εν πίστει τους Προπάτορας εδικαίωσας, την εξ Εθνών δι αυτών προμνηστευσάμενος Εκκλησίαν». Πόσο βαθειά νοήματα έχουν αυτά τα λόγια, αν τα προσέξετε! Εδικαιώθησαν οι Προπάτορες, πού αποτελούν το θεμέλιο της Εκκλησίας, και πού φανερώνουν την αφορμή της σχέσεως του Θεού μετά των ανθρώπων πρακτικά.

Και ποίοι ήσαν οι Προπάτορες; Άνθρωποι φυσικά, εθνικοί. Όπως και όλοι οι άνθρωποι, εθνικοί ήσαν τότε. Μετά την πτώσι, ο άνθρωπος τα έχασε και ακολουθούσε τον ιδικό του δρόμο. Και ο Θεός εξέλεξε από το σύνολο των ανθρώπων μερικούς, τους οποίους εκάλεσε να τον πιστεύσουν και να τον ακολουθήσουν. Και επείσθησαν. Διά της πίστεως απεδέχθησαν την κλήσι αυτή του Θεού και έγιναν φίλοι Του, ούτως ώστε, όταν ο Θεός απεκαλύφθη, να λέγεται «εγώ ειμί ο Θεός Αβραάμ και ο Θεός Ισαάκ και ο Θεός Ιακώβ».

Με την πίστι την οποία απεδέχθησαν και ακολούθησαν τον Θεό, έφθασαν σε τέτοιο ύψος, ούτως ώστε ο Θεός, όταν αποκαλύπτεται, να αποκαλείται Θεός αυτών. Και κατά αυτό τον τρόπο να δημιουργείται μία σχέσι, μια αγχιστεία, μια συγγένεια πλέον, μεταξύ ανθρώπων και Θεού. Και αυτός ο πανίσχυρος δεσμός να γεννάται μόνο από την πίστι. «Εν πίστει τους Προπάτορας εδικαίωσας». Βλέπετε τί μεγάλο πράγμα είναι η πίστι; Αυτό ακριβώς ζητά ο Θεός από τον άνθρωπο. Και ακούομε εν συνεχεία από τον Απ. Παύλο τον ωραίο εκείνο ύμνο. Διότι δεν είναι απλώς μια επιστολή, ένα σύγγραμμα, πού έγγραψε ένας φωτισμένος άνθρωπος. Αυτός είναι ένας θεούφαντος ύμνος. «Οι Άγιοι Πάντες διά πίστεως» – και αρχίζει να λήη εκεί βέβαια για τους Προπάτορες -«κατηγωνίσαντο βασιλείας, ειργάσαντο δικαιοσύνην, επέτυχον επαγγελιών, έφραξαν στόματα λεόντων, έσβεσαν δύναμιν πυρός, ενεδυναμώθησαν από ασθενείας, εγεννήθησαν ισχυροί εν πολέμω, παρεμβολάς έκλιναν αλλοτρίων έλαβον γυναίκες εξ αναστάσεως τους νεκρούς αυτών άλλοι δε ετυμπανίσθησαν..., έτεροι δε εμπαιγμών και μαστιγών πείραν έλαβον, έτι δε δεσμών και φυλακής· ελιθάσθησαν, επρίσθησαν, επειράσθησαν...» (Εβρ. 11, 33-37) και συνεχίζει όλο τον υπέροχο ύμνο τον οποίο γνωρίζετε.

Και όλα αυτά τα άθλα, όλοι οι θρίαμβοι οι οποίοι παρέτειναν και ολοκλήρωσαν την σχέσι της ανθρωπινής φυλής μετά του Θεού, εγεννήθησαν από την πίστι. Αυτή είναι, πού μάς σώζει. Η πίστι είναι πού προεκτείνεται και στον καθένα μας και στο σύνολο των πιστών και αυτό ακριβώς είναι πού δικαιώνει τα πάντα. Ερχόμεθα τώρα σε ένα βαθύτερο μυστήριο. Όλοι αυτοί οι Προπάτορες, ήσαν εκείνοι, οι οποίοι εξ αποκαλύψεως ήσαν κεκλημένοι και άρα εις αυτούς τους ανθρώπους επρόκειτο να δοθούν οι ευλογίες, διότι ο Θεός τους προώρισε και τους εκάλεσε και έμεινε μαζί τους, ούτως ώστε να καυχάται ότι είναι Θεός αυτών. Αυτοί έλαβαν κατ ευθείαν τις επαγγελίες και κατά πρόσωπο ωμιλούσαν με τον Θεό. Και όμως

όλοι αυτοί παρ όλη την βεβαιότητα της επαγγελίας η οποία επεφάνετο επάνω τους αποτελεσματικά, εκέρδισαν την Θεοσέβεια, την ευσέβειά τους και γενικά την προς τον Θεό στροφή τους, με ένα περιεκτικό σταυρό, δηλαδή με θλίψεις, με οδύνες, με διωγμούς, με ταλαιπωρίες, και σχεδόν παρήλθαν από τον κόσμο αυτό, χωρίς να ιδούν τίποτε από όλα εκείνα τα οποία τους υπεσχέθη ο Θεός, παρά μόνο σύμβολα και κατά περιόδους διάφορες αντιλήψεις. Βλέπετε το μυστήριο; Εις αυτή την κοιλάδα του Κλαυθμώνος, οι Θείες επαγγελίες από μέρους βλέπονται, από μέρους γινώσκονται και από μέρους αποκαλύπτονται. Εδώ ακριβώς είναι πού εφαρμόζεται το «τίς σοφός και φυλάξει τούτα και συνήσει τα ελέη του Κυρίου» (Ψαλμ. 106,43).

Αυτός είναι ο τρόπος, με τον οποίο εμείς οι κεκλημένοι διά της πίστεως μένομε και εφαρμόζομε την υπόσχεσί μας προς τον Θεό και τις επαγγελίες Του. Πάλι ερμηνεύοντες διά της πίστεως, μέσα σε μία απέραντη μακροθυμία, υπομονή και καρτερία, μέσα στις διάφορες δοκιμασίες από πειρασμούς, θα τελειωθούμε και εμείς καθώς όλοι οι Άγιοι. Προχωρούμε λοιπόν με την ίδια πίστι, πού δεν είναι πλέον αφηρημένη, διότι οι επαγγελίες ήλθαν, το πλήρωμα του χρόνου έφθασε και έγινε η σάρκωσι του Θεού Λόγου και παρουσιάστηκε ο «τής μεγάλης βουλής Άγγελος» (Ζαχ. 9,6). Η πίστι μας είναι συγκεκριμένη, διότι ήλθε ο Μονογενής Υιός του Θεού. Τον είδαμε, Τον εψηλαφήσαμε, Τον ακούσαμε και ήδη Τον κατέχομε. Τώρα, σε μάς, η πίστι είναι κάτι παραπάνω. Δεν είναι η απλή εκείνη πίστι των Προπατόρων, πού προσδοκούσαν, ότι οπωσδήποτε σύμφωνα με την υπόσχεσί Του ο Θεός θα έλθη κάποτε και θα σώση τους απογόνους των και γενικά όλη την ανθρωπότητα. Επεράσαμε τα όρια αυτής της εισαγωγικής πίστεως και εισήλθαμε στην υψηλότερα πίστι, της πραγματικής πλέον παρουσίας της επαγγελίας του Θεού.

Τώρα πλέον με αναπεπταμένο το φρόνημα, χωρίς ποτέ να φοβούμεθα, είμεθα πεπεισμένοι ότι, εφ όσον ο Κύριος μάς εκάλεσε και ευρισκόμεθα πλέον στο δρόμο αυτό τον στενό, τον τεθλιμμένο, πού ανάγει στον Γολγοθά, θα ιδούμε και την ανάστασι.

Οι διάφορες αντιξοότητες και πειρασμοί πού προκύπτουν, είτε από τον σατανά, είτε από τα τόσα άλλα πού υπάρχουν μέσα στην ζωή μας, δεν είναι κάτι το οποίο μάς απειλεί, μάς φράζει τον δρόμο, μάς γεννά αμφιβολία, αλλά είναι τα μυστικά εκείνα πρακτικά μέσα, διά των οποίων κατεργάζεται το μυστήριο του Σταυρού. Είναι οι τρόποι μέσω των οποίων θα αποδείξωμε την πίστι μας ορθή, για να δικαιούμεθα της επαγγελίας Του. Όταν βλέπωμε πειρασμούς, σηκώνομε το ανάστημά μας και συνεχίζομε, διότι η παρουσία των είναι σαφής απόδειξι, ότι η Θεία Χάρις, η οποία μάς εκάλεσε και μάς έβαλε μέσα στον δρόμο της γνώσεως,

ευρίσκεται αυτή την ώρα μαζί μας και μάς ερεθίζει για το βραβείο της προαγωγής. Τί χρειαζόμεθα τώρα; Καρτερία και υπομονή. Περισσότερο όμως η καρτερία και η υπομονή μας θα γιγαντώνεται, όταν το θέμα του πειρασμού, οποιουδήποτε πειρασμού, άγεται προς το θέμα της αγάπης του πλησίον μας. Εκεί θα είναι περισσότερο η προσοχή μας. Γιατί η αποκαλυφθείσα αλήθεια, «η Καινή Κτίσις», ο Ιησούς μας, αφού μάς απέδειξε με όλη την λεπτομέρεια τον τρόπο της καταγωγής μας, τον τρόπο της σχέσεώς μας μετά του Θεού και τανάπαλιν, απεφάσισε να μάς πη και μία καινή εντολή, «Εντολή καινήν δίδωμι υμίν, ίνα αγαπάτε αλλήλους» (Ιωάν. 13,34). Και όπως γνωρίζετε, από τις ερμηνείες των Πατέρων μας, «εκ του πλησίον ημών εστίν η σωτηρία». Υπερτονίζουν οι Πατέρες ότι η εντολή της αγάπης είναι το κεφάλαιο όλων των αρετών και εντολών. Δεν είναι μία ελεύθερη αρετή, την οποία κατά βούλησι κανείς κατεργάζεται. Για μάς είναι καθήκο, γιατί αυτό είναι το έμβλημά μας, είναι το ένημά μας, πού αποδεικνύει από πού καταγόμεθα και πού κατευθύνεται ο δρόμος μας. Γι αυτό να είστε προσεκτικοί. Κάθε εντολή πού προήλθε από το στόμα του Θεού, για μάς είναι δόγμα.

Αλλά η εντολή της αγάπης, είναι κάτι παραπάνω. Γιατί, βλέπετε, ότι Αυτός Ούτος ο Ιησούς μας, πού είναι το κέντρο της αγάπης μας, ονομάζεται καθ αυτό Αυτοαγάπη. «Ο Θεός αγάπη εστι και ο μένων εν τη αγάπη, εν τώ Θεώ μένει και ο Θεός εν αυτώ» (Α΄ Ιωάν. 4,16).

Ιδού λοιπόν. Εάν θέλωμε να «μείνωμε εν τώ Θεώ και να μείνη ο Θεός εν ημίν», δεν υπάρχει άλλος τρόπος και άλλος δρόμος από το νόημα της αγάπης. Γι αυτό να μην είστε πρόχειροι μέσα στον δαίδαλο των παρεξηγήσεων, πού είναι το ευχερέστερο εργαλείο του σατανά, για να προκαλή συγκρούσεις και διαφωνίες. Εκεί να εντείνετε την προσοχή σας. Προκειμένου να πληγώσετε την αγάπη, καλύτερα να διαρρήξετε ο,τιδήποτε ευρίσκεται μπροστά σας. Κατά την γνώμη των Πατέρων, εκείνος ο οποίος πταίει στην αγάπη, είναι όμοιος με τον δούλο εκείνο πού εράπισε στην παρειά τον Ιησού.

Δεν εννοούμε, ότι δήθεν μόνο με την αγάπη, με μόνο μία λέξι, προδιαγράψαμε και χαρακτηρίζομε την χριστιανική μας ζωή. Γιατί η αγάπη είναι αποτέλεσμα. Μαζί με την προσοχή μας στη φυλακή πασών των εντολών, περισσότερο στρέφεται το ενδιαφέρον μας εις αυτό τον δεσμό. Γιατί, αν τούτο κρατήσωμε, να είσθε βέβαιοι, ότι εξουδετερώνεται ο σατανάς. Είναι ο «σύνδεσμος της τελειότητας».

Όλοι οι πειρασμοί, όταν επικρατήσουν, πράγματι μάς βλάπτουν και μάς φράζουν τον δρόμο. Ένα έχουν σκοπό· να διαβρώσουν την αγάπη. Ο σατανάς πλάθει υποθέσεις και γεγονότα πού στην ουσία είναι ανύπαρκτα και συγχίζει τον νου του ανθρώπου, πού τον βρίσκει είτε στην κόπωσί του, είτε στην αδυναμία του, είτε

στην συστολή της Χάριτος· και προσπαθεί να τον πείση να πιστέψη στις παρεξηγήσεις και να αρχίση να μέμφεται, να πονηρεύεται, να υπονοή, να κατηγορή, να υποψιάζεται κατά του άλλου και έτσι χαλαρώνει τον δεσμό της αγάπης πού μάς οδηγεί στην τελειότητα.

Το ότι είμεθα πιστοί, αυτό δεν είναι τυχαίο, για μάς ιδίως τους μοναχούς. Εμεσολάβησε προσωπικά η ενέργεια της Μακαρίας Θεότητος. Κοιτάξετε τί λέει ο Ιησούς μας. «Ουδείς δύναται ελθείν προς με, εάν μή ο Πατήρ ο πέμψας με ελκύση αυτόν» (Ιωάν. 6,44). Δεν είπε ουδείς έρχεται προς με, εάν μή ο Πατήρ μου καλέση αυτόν. Διότι κλήσι γίνεται και από μακριά, με την φωνή, με ένα σύνθημα, με ένα νεύμα, με κάποιο άλλο μέσο. Εδώ δεν είναι έτσι. Είναι έλξι. Δηλαδή λέει ο Ιησούς μας, δεν ήλθετε σε μένα, αλλά ο Πατήρ μου πρώτος σάς τράβηξε, σάς ήλκυσε και σάς έφερε κοντά μου. Να η ενέργεια του Πατρός. Και πάλι λέει. «Ουδείς έρχεται προς τον Πατέρα ει μή δι εμού» (Ιωάν. 14,6). Διότι «Εγώ ειμί η οδός, η Θύρα και η ζωή». Να η δευτέρα ενέργεια του δευτέρου προσώπου. Και «ουδείς» λέει ο Παύλος «δύναται ειπείν Κύριον Ιησούν, ει μή εν Πνεύματι Αγίω» (Α΄ Κορ. 12,3).

Και το ότι εμείς σήμερα ευρισκόμεθα μέσα στην οσμή της γνώσεως του Θεού, αυτό πλέον είναι απόδειξι – δεν είναι ένδειξι, δεν είναι σύμβολο, δεν είναι σημείο – ότι ενήργησε η Μακαρία Θεότης μέσα στην παναγάπη Της. Γιατί ο Θεός δεν κάνει λάθη και τα χαρίσματά Του είναι αμεταμέλητα. Είδατε τότε στην δημιουργία, όταν εβουλήθη ο Θεός να κατασκευάση την κτίσι, με πόση αρμονία και θεοπρεπή σύνεσι ετέθησαν τα πάντα, ούτως ώστε να είναι λίαν καλώς; Και στην κατασκευή του ανθρώπου, προετοίμασε τα πάντα – φώς, γήν, θάλασσα, εφύτευσε τον παράδεισο – και μετά έκανε αυτόν διά τον οποίο «τά πάντα εγεννήθησαν».

Το ίδιο και τώρα στην ανάπλασι και κάτι παραπάνω, διότι έχομε «περίσσειαν Χάριτος», κατά τον Παύλο. Ναί, γιατί αυτή την ώρα δεν «είπε και εγεννήθησαν», ο Μονογενής Λόγος του Θεού, αλλά ήλθε προσωπικά και εφόρεσε την ιδική μας φύσι και εβάδισε μαζί μας, ανέβηκε στον Σταυρό και με τα ημαγμένα Του δάκτυλα εσφράγισε την σωτηρία και κατέστρεψε την παγκόσμιο αμαρτία και συνέτριψε τον σατανά. Ανοιξε τον παράδεισο και εκαυχήθη ότι «θέλω, ίνα όπου ειμί εγώ, κακείνοι ώσι μετ εμού, ίνα θεωρώσι την δόξαν την εμήν» (Ιωάν. 17, 24). Αυτά συγκλονίζουν. Αυτές είναι θέσεις, δεν είναι διηγήματα. Είναι η Επαγγελία του Πατρός, με λίγα λόγια, η κληρονομιά μας. Και όλα αυτά επιτυγχάνονται με την πίστι.

Κρατούντες αυτή την πίστι, ότι μάς εκάλεσε ο Θεός, δεν αμφιβάλλαμε πλέον, δεν διερωτώμεθα. Εκείνο το οποίο φοβούμεθα και στενάζαμε είναι μήπως νυστάξωμε και γελαστούμε και αντί να βαδίζωμε προς ανατολάς, πού είναι η κατευθύνουσα οδός, γυρίσωμε προς δυσμάς, με την ιδική μας ραθυμία. Αυτός είναι ο φόβος μας,

μήπως ραθυμήσωμε, μήπως ξεχαστούμε. Αλλά πάλι και τούτα είναι έωλα, γιατί λέμε, πώς είναι δυνατό να γίνη αυτό, αφού ο Θεός, εγνώριζε από πριν ότι είμεθα αδύνατοι και πάλι δεν απειποιήθη της αγάπης Του, να καλέση και εμάς, «τά μωρά και ασθενή και τα εξουθενημένα και τα μή όντα» (Α΄ Κορινθ. 1,27-28). Η εορτή των Προπατόρων, πράγματι μάς συγκινεί. Όπως εκάλεσε αυτούς ο Θεός και τον ακολούθησαν και εβάστασαν με τον τρόπο τους τον Σταυρό τους και επέτυχαν των επαγγελιών, έτσι και εις εμάς έγινε κάτι πιο σπουδαίο. Γιατί εις εμάς υπάρχει όχι η προσδοκία, αλλά η απόδειξι του παρόντος και του μέλλοντος, πού κατέχαμε διά της πίστεως προς τον Ιησού μας και διά της αποδείξεως της αγάπης Του και της Χάριτός Του, πού ενεργεί μέσα στις ψυχές μας. Με αυτά ας ετοιμαζόμεθα να προσκυνήσωμε και την εορτή της γεννήσεώς Του και να εορτάσωμε την ιδική μας αναγέννησι. Αμήν.

Τέλος & τώ Θεώ δόξα

Πηγή: Γέροντος Ιωσήφ, Αθωνικά μηνύματα, Ψυχωφελή Βατοπαιδινά, Έκδοσις Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος 1999.